05/11/2019

“Ηνωμέναι Πολιτείαι των Ιονίων Νήσων”

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

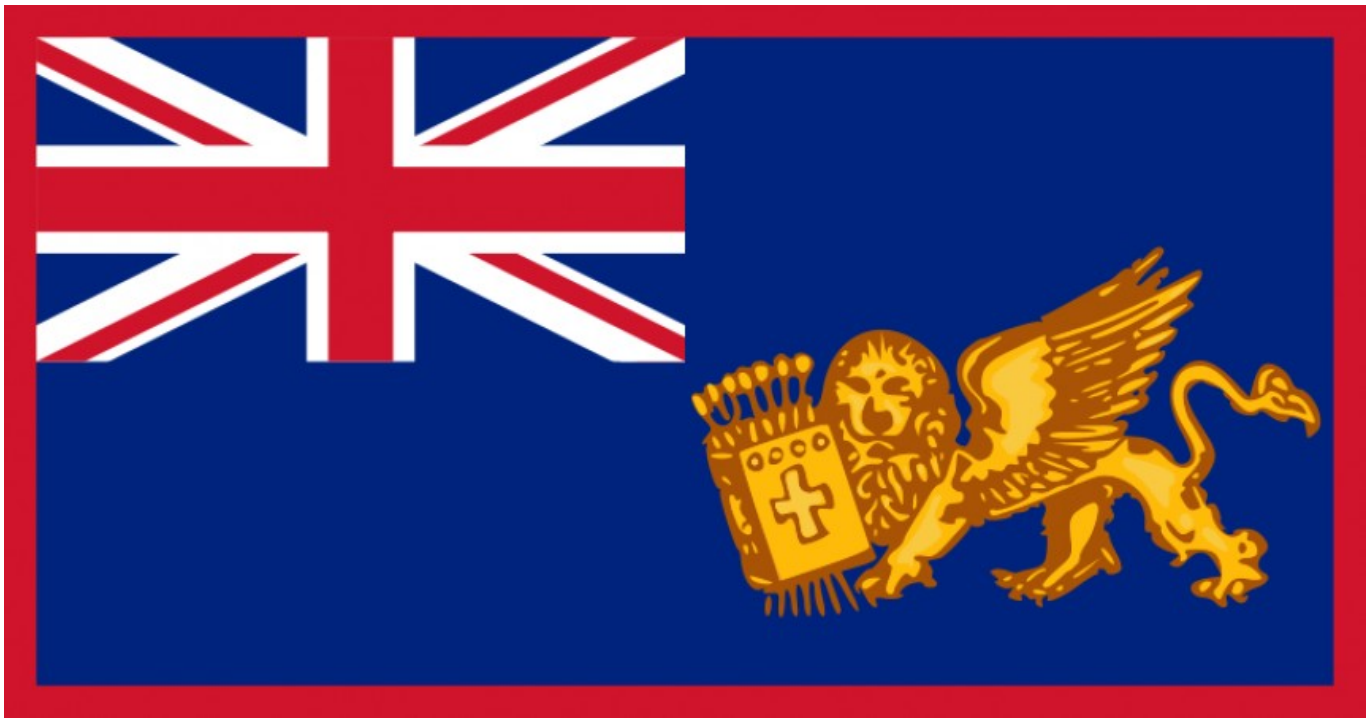

05 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1815… Η Αγγλία και η Ρωσία υπογράφουν στο Παρίσι ειδική συνθήκη, σύμφωνα με την οποία τα Επτάνησα τίθενται υπό την προστασία της Αγγλίας με την ονομασία Ηνωμέναι Πολιτείαι των Ιονίων Νήσων.

Το Ιονικόν Κράτος (Επίσημα στα Ελληνικά: Ηνωμένον Κράτος των Ιονίων Νήσων, Ιταλικά: Stati Uniti delle Isole Ionie) ήταν ένα κράτος στο Ιόνιο πέλαγος. Ιδρύθηκε μετά τη Γαλλική Επανάσταση, όταν οι Βενετοί με τη Συνθήκη του Καμποφόρμιο (Campo Formio) το 1797 αποχώρησαν από τα Επτάνησα. Το 1850 το Κοινοβούλιο των Επτανήσων ψήφισε την Ένωση με την Ελλάδα, αλλά η Μεγάλη Βρετανία ως εγγυήτρια δύναμη την απέρριψε. Ύστερα από πιέσεις της Αυστρίας και της Ρωσίας η ένωση πραγματοποιήθηκε το 1864.

Αναλυτικά:

Μετά από την παραίτηση του Ναπολέοντα (1814) και τη συνθήκη του Παρισιού (1815), τα Ιόνια Νησιά αποτέλεσαν «ενιαίον κράτος ελεύθερον και ανεξάρτητον» με την επωνυμία «Ηνωμέναι Πολιτείαι των Ιόνιων Νήσων» (Ιόνιον ή Ιονικόν Κράτος) με έδρα την Κέρκυρα και κάτω από τη άμεση και αποκλειστική προστασία της Μεγάλης Βρετανίας. Τα νησιά ρύθμιζαν την οργάνωσή τους ύστερα από την έγκριση της «Προστατεύουσας Δύναμης». Ένα πολιτικό σχήμα που διήρκεσε μέχρι

την ένωση των Επτανήσων με την ελεύθερη Ελλάδα, το 1864.

Μετά την υπογραφή της συνθήκης, (5 Νοεμβρίου 1815) η Αγγλία έστειλε διοικητή-αρμοστή στα Επτάνησα τον Θ.Μαίτλαντ (Thomas Maitland), ο οποίος επέβαλε μέσα σε κλίμα βίας και τρομοκρατίας το σύνταγμα του 1817, που καθιέρωνε τυπικά το κοινοβουλευτικό πολίτευμα στο Ιόνιο Κράτος και διατηρούσε την ομοσπονδιακή μορφή του κράτους. Στην ουσία όμως όλες οι εξουσίες περιέρχονταν στον αρμοστή και πολλά από τα συνταγματικά δικαιώματα, που ο λαός των Επτανήσων είχε αποκτήσει με τη σύσταση της Επτανήσου Πολιτείας, καταργήθηκαν. Αυτό το πολιτικό σχήμα, η τυπική ανεξαρτησία υπό την «προστασία» των Άγγλων, ήταν από τη φύση του καταδικασμένο να αποτύχει.

Η δύσκολη κατάσταση συνέπεσε με την Ελληνική Επανάσταση κατά των Τούρκων που είχε αρχίσει το 1821. Οι Επτανήσιοι είχαν ενεργή ανάμιξη στη διεξαγωγή των αγώνων για την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό. Τα μεγαλύτερα ονόματα των Κεφαλλήνων αγωνιστών είναι αυτά των αδελφών Ανδρέα και Κωνσταντίνου Μεταξά και του Ευάγγελου Πανά. Η επίσημη πολιτική της Μεγάλης Βρετανίας ήταν φιλοτουρκική, επειδή θεωρούσαν ότι η Οθωμανική Αυτοκρατορία μπορούσε να θέσει φραγμό στα επεκτατικά σχέδια των Ρώσων στη νοτιοανατολική Ευρώπη. Οι Άγγλοι αρμοστές, βλέποντας την οργανωμένη συμβολή των Επτανήσων στον αγώνα κατά των Τούρκων με έμψυχο και άψυχο υλικό, πήραν σκληρά αποθαρρυντικά μέτρα. Η απελευθερωμένη Ελλάδα έγινε τελικά ανεξάρτητο βασίλειο το 1830.

Σημαντικό γεγονός για τα Επτάνησα ήταν η ίδρυση στην Κέρκυρα της Ιονίου Ακαδημίας, του πρώτου ελληνικού πανεπιστημίου, το 1824. Σπουδαίοι επιστήμονες, λόγιοι και φιλόσοφοι δίδασκαν στην Ακαδημία και όταν, μετά την ένωση της Επτανήσου με την Ελλάδα, έπαψε αυτή να λειτουργεί, πολλοί από τους καθηγητές επάνδρωσαν το Πανεπιστήμιο της Αθήνας.

Ο προοδευτικός αρμοστής Ιωάννης Κόλμπορν (John Colborn), βαρόνος του Seaton, καθιέρωσε την ελευθεροτυπία το 1848, ενώ η άδεια ίδρυσης πολιτικών λεσχών και συγκρότησης πολιτικών συγκεντρώσεων διευκόλυνε τη διάδοση των φιλελεύθερων ιδεών και την καλλιέργεια του εθνικού φρονήματος. Ιδιαίτερα στην Κεφαλονιά οι αντιβρετανικές διαδηλώσεις ήταν έντονες. Αναφέρουμε δύο από τις σημαντικότερες εξεγέρσεις που έγιναν: μία το 1848 (η Επανάσταση του Σταυρού) και μία το 1849 στη Σκάλα. Οι Άγγλοι έπνιξαν στο αίμα και τις δύο επαναστάσεις.

Την ίδια εποχή εμφανίσθηκε στα Επτάνησα το κίνημα του Ριζοσπαστισμού (1848-1864). Η Κεφαλονιά υπήρξε το λίκνο του «Ριζοσπαστικού» κόμματος. Οι επιφανέστεροι Ριζοσπάστες, όπως ο Ηλίας Ζερβός-Ιακωβάτος, ο Γεράσιμος Λιβαδάς, ο Ιωσήφ Μομφεράτος και ο Γεώργιος Τυπάλδος-Ιακωβάτος, είχαν σουδάσει στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια απ” όπου μετέφεραν τις καινούργιες δημοκρατικές ιδέες στα νησιά. Ως κόμμα λαΙκό και επαναστατικό που ήταν το Ριζοσπαστικό, εξέφραζε τις ελπίδες του ελληνικού λαού για την εθνική ανεξαρτησία και κοινωνική διακαιοσύνη.

Η ένωση των νησιών με την υπόλοιπη Ελλάδα ήταν ο βασικός στόχος του κινήματος. Ένα ζήτημα που δίχασε τον πληθυσμό ήταν το άν θα ενωθούν τα νησιά με την Ελλάδα ή θα είναι υπό αγγλικά διοίκηση. Το Ριζοσπαστικό Κόμμα επεδίωκε την ένωση με την Ελλάδα, το Κόμμα των Συντηρητικών υποστήριζε τους Άγγλους, ενώ το Κόμμα των Μεταρρυθμιστών ζητούσε τη μετρρύθμιση του συντάγματος του 1817, θεωρώντας την ιδέα για την ένωση πρόωρη.

Η πλειοψηφία των Επτανησίων αντιδρούσε με μια μακρόχρονη αντίσταση στην πολιτική κατάσταση όπως αυτή είχε διαμορφωθεί στα Ιόνια. Διαμαρτυρίες, διαδηλώσεις, εξεγέρσεις και επαναστατικά άρθρα σε τοπικές πολιτικές εφημερίδες απαντήθηκαν από τους Άγγλους με φυλακίσεις, τρομοκρατία και εξορισμούς των Ριζοσπαστών σε απομονωμένα νησάκια. Το 1858 στάλθηκε από βρετανική κυβέρνηση στα νησιά ο ικανός πολιτικός Γουλιέλμος Γλάδστον (William Gladstone) για να διερευνήσει την πολιτική κατάσταση και να εισηγηθεί μεταρρυθμίσεις. Το Ιόνιο κοινοβούλιο στην Κέρκυρα δεν αποδέχθηκε τις προτάσεις του Γλάδστονα και επέμεινε στην ένωση με την ελευθερωμένη Ελλάδα. Τελικά ο στόχος της ένωσης με την Ελλάδα επιτεύχθηκε το 1864.

Το Ιόνιο κοινοβούλιο διαλύθηκε και ο τελευταίος βρετανός αρμοστής Στορκς (Storks) παρέδωσε τα Ιόνια νησιά στον τότε εκπρόσωπο της ελληνικής κυβέρνησης Θρασύβουλο Ζαΐμη. Το Ιόνιο Κράτος έπαψε να υπάρχει και η τύχη των νησιών του Ιονίου ακολουθεί στο εξής την πορεία κα ιστορία του ελληνικού κράτους.

Πηγή: Inkefalonia.gr